

Efter en välbehövlig och uppiggande kaffe-paus, visade sedan Anders Wannstedt egentagna bilder från en resa till Tavvavuoma, som han och några VOK:are gjorde i somras. Bilderna och Anders målade berättelser fick oss nog lite till mans att fundera på att själva göra en liknande resa, men så är det ju det där med myggen

Efter lite allmänt prat om lämlar och sorkcykler, förklarade ordförande Martin Green mötet avslutat och de endast 19 medlemmarna travade mot sitt.

Magnus Liljefors

KANADAGÅS - SVEN ERIC SWANQUIST

FÅGELRAPPORTER FRÅN VÄSTERÅS KOMMUN 1988

Här kommer så sammanställningen av 1988 års fågelrapporter. 1988 blev ett på många sätt fantastisk fågelår, mycket av det mesta sågs. Innan vi slänger oss in i själva rapporten ska här bara nämnas några ord om de åldersbeteckningar som används i artikeln.

Med pull menas dununge, alltså den allra första tidens av fågelns liv innan den fått en riktig fjäderuppsättning. Med juvenil (juv) menas en ungfågel i sin första fullständiga fjäderuppsättning. Med adult (ad) menas en vuxen fågel i sin slutliga dräkt (sommar eller vinter). Stadierna mellan juv och ad kallas för subadult (subad), vilket kan översättas fritt till halvgammal. I vissa fall (t ex hos örarna) anges åldern som 1K, 2K, 3K o s v. K är här en förkortning för kalenderår. Gränsen för kalenderår går vid årsskiftet. En fågel född sommaren 1987 är alltså 1K till 31 dec 1987 för att sedan vara 2K 1 jan 1988.

Till slut ett stort tack till alla som bidragit med rapporter. För sammanställning har dessa svarat:

STORLÖM - STORSKRAKE	Niclas Backström
BIVRAK - KUSTPIPARE	Magnus Karlsson och Martin Green
TÖFSVIPA - GÅRDSMYG	Martin Green
NÄKTERGAL - SÄVSPARV	Hans-Olof Heilkvist

STORLÖM Gavia arctica. Totalt 29 ex rapporterade under våren 18.4-31.5. Som mest rastade 6 ex på Granfjärden, Ångsö, 7.5 (MG,ML,GN). I övrigt: 1 ad Oxfjärden, Ångsö, 22.6 (ML), 1 ad mot väster Kvicksund, Rytterne, 30.8 (TP) och 1 ex Oxfjärden, Ångsö, 29.10 (MG).

STOR-/SMALÖM G.arctica/stellata. 2 ex rastade på Granfjärden, Ångsö, 3.5 (MG,NB) och 1 ex mot väster Granfjärden, Ångsö, 19.7 (MG,ML).

SKÄGGDOPPING Podiceps cristatus. Stora ansamlingar under våren som vanligt endast rapporterade från Asköviken, där som mest 194 ex sågs 2.5 (MG). Endast två observationer av intresse utanför Asköviken. 70 ex N:a Oxfjärden, Ångsö, 20.8 och 27.8 (MG, NB).

GRÅHAKEDOPPING P.grise-gena. 1 ex rastade vid Dyviks kvarn, Ångsö, 8.5 (MG,ML,GN) och 1 ex i vinterdräkt i Asköviken 23.10 (ARA). Arten är ej årsvis i kommunen.

SVARTHAKEDOPPING P. auritus. Häckning konstaterades i Rudsjön, Haraker, där bl a 2 ad + 2 pull sågs 15.7 (NB). I Askövikens 8 observationer av max 2 ex 26.4-28.5. 1 ex rastade vid Stamdal, Ängsö, 8.5 (MG,ML,GN) och 1 ex i Kurö-sundet, Ridön, Barkarö, 3.5 (LG).

STORSKARV Phalacrocorax. 1 ex Gimpelstenarna, Ängsö, 17.6 (LG), 1 ex på samma lokal 20-21.9 (TP,LG), 1 ad Klockarholms stenar, Ängsö, 1-2.10 (ML,AFA), 1 ex Gimpelstenarna, Ängsö, 8.10 (MG) och 1 juv Blacken, Rytterne, 22.10 (RL).

RÖRDROM Botaurus stellaris. Revirhållande hanar har rapporterats från Askö-viken (3), Hässlösundet (2), Ängsö (3), Stavholmsviken, Rytterne, (1), Ridön (1).

HÄGER Ardea cinerea. Flottgrundskolonin, Ängsö, innehöll i år 65 bon (TP). På Pilgrundet, Ridön, fanns 4 bon (NB), på Örnskar, Ridön, minst 6 bon (HOH,RL), på Långholmen, Kärrbo, 2 bon (NB,PP) och på Stavholmsskäret, Rytterne, 5-6 bon (UC). M o en återhämtning efter några magra år, förmodligen beroende på den milda vintern. I övrigt rapporterades 1 ex med bomaterial Karlslund, Tortuna, (HOH) och ett vinterfynd från AKV 24.1 (TP,PM,GL).

SVART STORK Ciconia nigra. 1 ex seglade i en och en halv timme över Askövikens 19.5. Den svarta storken häckar närmast i Lyskland, Polen och Baltikum. Ny art för lokalen och första fyndet i kommunen i "modern tid".

KNÖLSVAN Cygnus olor. I Askövikens påbörjades 4 häckningar, vilket resulterade i 3 kullar om 4, 4 och 3 ungar. Runt Ängsö noterades 4-5 par med kullar om sammanlagt 14-19 ungar. I övrigt ett vinterfynd, 1 ex Djuphamnen 1.1 (HOH,RL).

SÄNGSVAN C. cygnus. På nordsträck noterades sammanlagt 68 ex under perioden 27.3-10.4. Största rastande flock under det egentliga vårsträcket blev 47 ex Snaret, Romfartuna, 9.4 (GL). Den största rastningen noterades dock efter ordinarie sträckperiod och bör ha utgjorts av icke häckande individer. Sålda fanns det regelbundet sångsvanar vid Råiken, Haraker, 18.4-10.6, som mest 95 ex 24.4 (PJT). Ännu så sent som 23.5 fanns 80 ex kvar (HOH,PJT). Under hösten endast fyra observationer koncentrerade till enbart tre dagar. 2 ex Askövikens 5-6.11 (HOH,HJ), 6 ex Steneborg, Barkarö, 6.11 (RL) och 4 ex mot SV Lunda, Badelunda, 7.11 (LG). Ett vinterfynd är rapporterat nämligen 5 ad + 3 juv mot S över Lövsta, Dingtuna, 1.1 (HOH,RL).

SÄDGÅS Anser fabalis. Sammanlagt 1109 ex sågs på vårsträck över kommunen under perioden 31.3-7.5. Största flokken av rastande sädgäss sågs kring Bocksjön, Tortuna, 4.4-23.4, maximalt 500 ex 10.4 (ML). Stor rastning observerades även kring Askövikens 4.4-12.5, som mest 238 ex 9.4 (MG); på Ängsö 9-26.4, som mest

176 ex 18.4 (MG,NB,PP). Mindre flockar rastade på ytterligare ca 5 lokaler. Under hösten sågs sammanlagt 1110 ex sädgäss på sydsträck, m o nästan identiskt med vårsommen! Höstrastning i större format noterades på och kring Ängsö 29.9-21.10, som mest 337 ex 8.10 (MG); vid Askövikens 28.8-15.10, maximalt 150 ex 17.9 (MG m fl). Gäsupträddet slår ständigt nya rekord.

SPETSBERGSGÅS A. brachyrhynchus. 1 ex rastade vid Galttegen - Bodafälten, 7-9.4 (MG), 2 ex rastade vid Nibble, Tillberga, 11.4 (MG), 1 ex rastade vid Solinge, Romfartuna, 20-21.4 (HJ), 2 ex rastade vid L. Ängesta, Tortuna, 21.4 (PJT). På Ängsö upptäcktes 4 ex 16.4, en dag senare var de hela 6 ex. Dessa stannade kvar till 26.4 (MG,ML,NB). Fynd nr 4-8 i kommunen, övriga fynd från 1969, 1985, 1986. I takt med att alltfler sädgäss rastar i våra trakter ses även fler spetsbergare. Flokken på 6 ex är den största observerade i kommunen.

BLÅSGÅS A. albifrons. 1 ex Hedensberg, Tillberga, 9.4 (GL), 2 ex mot norr över Dyvik, Ängsö, 19.4 (NB,PP) och 1 ex vid Solinge, Romfartuna, 20-21.4 (HJ). FJÄLLGÅS A. erythropus. 1 ad sträckte mot norr tillsammans med sädgäss över Boda, Dingtuna, 6.4 (MG). Tredje fyndet i kommunen, övriga från 1986.

GRÅGÅS A. anser. Observerad vid Askövikens i normal omfattning. Månadsvis fördelar sig obsdagarna på: mars (4), april (22), maj (19), juni (1), juli (5), aug (1), sep (9) och okt (4). Minst 7 par uppträdde under häckningsindikerande omständigheter (MG) men någon ungvull observerades ej. En häckning konstaterades dock i Tegelviken, Ridön, ca 22.5 då ett par + 5 pull observerades (Georg Berglund gm TP). I övrigt rapporterad från 3 lokaler under häckningstid. Största rastande flockarna blev 150 ex Västeräng, Ridön, under hösten (L.Berglund gm LG), 150 ex Askskär, Ängsö, 10.9 (MG) och 70 ex Askövikens 18.9 (ML).

STRIPGÅS A. indicus. 1 ex Amundsgrund, V-Åsfjärden, 28.5 (TP). Fågelin härstammar sannolikt från någon fågelpark eller möjligtvis från de stripgäss som på försök inplanterades i Kalmarsund på 1930-talet. Artens naturliga häckningsområde finns i centralasiens högländer.

KANADAGÅS Branta canadensis. Stora flockar är noterade på åtminstone tre lokaler under hösten. Norra Oxfjärden, Ängsö, där som mest 200 ex inträknades 3.9 (MG); Hummelsta, Haraker - Skultunasågen, max 400 ex 11.10 (HJ) och Askövikens där som mest 230 ex rastade 5.11 (HOH). Ett vinterfynd är rapporterat från Kvarndammen, Svartån, där flera fåglar uppehöll sig under januari månad (OM).

VITKINDAD GÅS B. leucopsis. Bofynd gjordes på St Skorven, Rytterne, 24.5 (TP) och en fågel sågs på samma lokal 12.6 (HOH,RL). Första häckningen i kommunen.

Fågelnas ursprung kan dock diskuteras, då våra trakter ligger helt utanför artens ordinära sträckreuter.

GRAVAND Tadorna. Två observationer föreligger, nämligen: 1 ex mot norr över Granfjärden, Ångsö, 8.5 (MG,ML) och hela 10 juv rastade vid KVV 16.8 (MG). Flocken på 10 ex är den största som setts i kommunen.

BLÅSAND Anas penelope. Alla observationer utom fyra från Asköviken, där arten sågs vid 49 tillfällen: april (13), maj (10), juni (2), juli (6), aug (6), sep (10) och okt (2). Som mest sågs 38 ex under våren och 40 ex under hösten. Övriga observationer: 22 ex Sagåns mynning, Björksta/Ångsö, 16.4 (MG), 11 ex vid samma lokal 17.4 (MG,ML,PP), 8 ex Ångsöund 27.8 (MG,NB) och flera ex hörda vid Trådarängarna, Geddeholm, 3.5 (NB,MG).

SNATTERAND A. strepera. Fem observationer från Asköviken. 1 hane 15.4 (MG), 2 hanar 2.5 (MG), 1 hane 8.5 (MG), 5 hanar + 1 hona + 1 pull 28.7 (MG) och 2 ex 14.8 (MG). Tredje konstaterade häckning vid lokalen.

KRICKA A. crecca. Flockar på över 25 ex har rapporterats från Asköviken vid 18 tillfällen fördelade på: april (6), maj (4), juni (1), aug (1), sep (5) och okt (1). Som mest 88 ex under våren och 100 ex under hösten. Vid Bocksjön, Tortuna, rastade 32 ex 7.4 (MG) och i Sagåns mynning låg 34 ex 20.8 (MG,NB).

GRÄSAND A. platyrhynchos. Hela stadens vinterbestånd räknades vid tre tillfällen. Summan blev 24.1 738 ex (TP,PM); 27.1 989 ex och 3.3 1201 ex (MG). I övrigt noterades stora rastande flockar på tre lokaler. 400 ex i båtrännen mellan hamnen och Ridön 31.3 (LG), N:a Oxfjärden, Ångsö, med som mest 500 ex 1.10 (MG) och Asköviken med som mest 320 ex 18.9 (HJ).

STJÄRTAND A. acuta. Fyra observationer i Asköviken. 1 par 16.4 (PJT), 1 par 26.4 (MG), 1 hane 16.7 (MG) och 1 ex 10.9 (PJT).

ÅRTA A. querquedula. Totalt 9 observationer och även där är alla från Asköviken. 1 par 26.4 och 28.4 (MG), 1 hane 5.5 (TP), 1 par 13.5 (TP,PM), 1 hane 21.5 (MG), 1 hane 24.5 (PM), 1 ex 29.5 (NB,ML) och 4 hanar 16.6 (MG).

SKEDAND A. clypeata. 21 observationer rapporterades varav 18 från Asköviken. Dessa fördelade på: april (3), maj (8), juli (4), aug (1) och sep (2). Häckning kunde konstateras 16.7 då en hona med 8 pull sågs (MG). I övrigt observerad kring Ångsö enligt följande: 2 hanar och en hona Viskär 15.5 (MG,ML), 5 ex Sagåns mynning 11.8 (MG,AFA) och 7 ex Sagåns mynning 20.8 (NB,MG).

BRUNAND Aythya ferina. Som mest sågs 29 ex i Asköviken under våren. Från samma lokal har även 3 ungpullar rapporterats (MG).

VIGG A. fuligula. Flockar på över 50 fåglar har rapporterats från Asköviken i april (6 tillf.), maj (5), aug (1), sep (2) och okt (1). Som mest 163 ex på våren och 200 ex på hösten. 6 ungpullar sågs i viken under juli månad. Största ansamlingen av vigg utanför Asköviken utgjordes av 150 ex mellan Labbarn och Prästholmen, Ångsö, 27.8 (MG,NB).

BERGAND A. marila. 1 hane mot öster och ett rastande par Granfjärden, Ångsö, 8.5 (MG,ML,GN). Arten ses ej årligen i kommunen och senaste observationen före ovanstående härrör från 11.5 -83 då ett par sågs på samma lokal.

ALFÅGEL Clangula hyemalis. Fyra observationer av denna marina art har gjorts under året. 1 par rastade på Granfjärden, Ångsö, 16.4 (MG,ML), 1 par på samma lokal 6.5 (MG,ML), 1 par Oxfjärden, Ångsö, 8.5 (MG,ML) och 1 ex Lillsjön, Ridön, 22.10 (RL).

SJÖORRE Melanitta nigra. En flock mot norr över Ångsö 16.4 (MG). Från Granfjärden, Ångsö, är arten rapporterad 6 gånger, alla i maj månad. Som mest med 42 ex på kvällen 7.5 (MG,ML). I övrigt 1 par Oxfjärden, Ångsö, 29.10 (MG).

SVÄRTA M. fusca. 5 ex rastade på Granfjärden, Ångsö, 8.5 (MG,ML,GN).

KNIPA Bucephala clangula. Ansamlingar om minst 50 individer rapporterades från 11 tillfällen under året, främst från april (Asköviken) och augusti (Ångsö). De största ansamlingarna utgjordes av 100 ex i båtrännen mellan hamnen och Ridön 31.3 (LG), 76 ex Asköviken 25.4 (MG,NB) och 153 ex Labbarn - Hallingen, Ångsö, 11.8 (MG,AFA). Dessutom ett vinterfynd. 1 par i Svartån, V-ås, under januari och februari (OM).

SALSKRAKE Mergus albellus. Rapporterad från Asköviken vid 12 tillfällen under våren och ett under hösten. Under våren som mest 4 hanar och 3 honor 26.4 (MG). Höstfyndet var 4 ex 5.11 (HOM). I övrigt 2 hanar Oxfjärden, Ångsö, 8.4 (MG,ML), 5 hanar + 2 honor Näsvisken, Ångsö, 16.4 (MG,ML) och 3 ex vid samma lokal 30.10 (NL).

SMÅSKRAKE M. serrator. Minst 13 ex Granfjärden, Ångsö, 7.5 (MG,ML,GN), minst 10 ex samma lokal 8.5 (MG,ML), 3 ex Oxfjärden, Ångsö, 8.5 (MG,ML), 1 par Gimpestenarna, Ångsö, 26.5 (TP,PM), 1 hane Skuthällan, Ångsö, 2.6 (MG) och 1 hane Granfjärden, Ångsö, 19.7 (MG,ML).

STORSKRÅKE M. merganser. Totalt 6 vinterfynd, alla från Ängsö. Bofynd har rapporterats från St Skorven, Rytterne, (1) och Gimpelstenarna, Ängsö, (3) (TP) och ungvullar har noterats vid Gimpelstenarna och Fagerön, Ängsö, (MG). Stora flockar: 500 ex Öxfjärden, Ängsö, 29.10 och 300 ex Grisfjärden, Ängsö, 29.10 (MG), 500 ex Grisfjärden, Ängsö, 30.10 (DG), 550 ex Askövikens 6.11 (HJ) och den största flocken, passande nog på Västeråsfjärden under VOK:s skrak-
ekursjon, 1500 ex 12.11 (HOH m fl).

BIVRÅK Pernis apivorus. Två häckningar rapporterade, båda från Barkarö sn. I övrigt har arten rapporterats från 22 lokaler under häckningstid fördelade på Rytterne (5), Barkarö (2), Skerike (2), Badelunda (1), Lillhärad (1), Skultuna (3), Haraker (1), Romfartuna (1), Kungsåra (1) och Ängsö (5). Bästa resultatet hittills under de år vi insamlat uppgifter om arten.

BRUNGLADA Milvus migrans. För andra året i rad har denna, i våra trakter, ovanliga rovfågel observerats i kommunen. I ex Fiskartorpet, Askövikens, 6.5 (MG). Sjätte fyndet i kommunen.

HAVSÖRN Haliaeetus albicilla. Ännu ett mycket gott havsörnår inbringande totalt 43 observationsdagar fördelade på: jan (11), feb (12), mars (13), april (2), okt (1), nov (1) och dec (3). Den övervägande delen av observationerna kommer som vanligt från Ängsöarkipelagen, där minst 4 ad, 1 (6K), 1 (3-4K) och 1 (2-3K) sågs i jan-april och 4-6 ad, 1 (6K) och 1 (1K) i okt-dec. I övrigt 1 ex Pettersberg, V-ås, 14.1 (NB), 1 ad Svanå, Haraker, 5.2 (PM m fl), 1 (5K) Askövikens 20.3 (NB, MK, MG) och 1 ex över Tidö, Rytterne, 4.4 (ML m fl).

BRUN KÄRRHÖK Circus aeruginosus. I Askövikens påbörjades 9 häckningar. 8 av dessa lyckades och totalt 25 ungar kom på vingarna. Kring Ängsö påbörjades 5 häckningar varav 3 lyckades med totalt 9 flygga ungar som resultat. I övrigt rapporterades under häckningstid från Stavholmsviken, Mellansundet och Fredens nordände, samtliga i Rytterne samt från Ridön, Barkarö.

BLÅ KÄRRHÖK C. cyaneus. Vid Askövikens har arten setts totalt 22 dagar fördelade enligt följande: mars (1), april (6), maj (1), aug (2), sep (9), okt (3). I övrigt har fynd gjorts i Skultuna (5), Haraker (5), Ängsö (4), Romfartuna (3), Dingtuna (2), Tillberga (3), Badelunda (1) och Barkarö (1). Samtliga under normal sträcktid (se ovan).

DUVHÖK Accipiter gentilis. 6 häckningar rapporterade. Barkarö (2), Ängsö (2), Skultuna (1) och Rytterne (1). Fynd under häckningstid och troliga häckningar

har rapporterats från 12 lokaler förutom ovan nämnda. Rytterne (2), Dingtuna (1), Lundby (1), Skerike (1), Lillhärad (2), Skultuna (2), Badelunda (1) och Romfartuna (2).

SPARVHÖK A. nisus. 7 rapporterade häckningar. Rytterne (1), Dingtuna (1), Lundby (1), Västerås (1), Skultuna (1), Romfartuna (1) och Ängsö (1). I övrigt sex lokaler med fynd under häckningstid. Dessa belägna i Rytterne (1), Barkarö (2), Badelunda (1), Tortuna (1), Haraker (1).

ÖRMVÅRÅK Buteo buteo. Häckning har rapporterats från 12 lokaler fördelade på Rytterne (3), Dingtuna (1), Barkarö (1), Lundby (1) och Ängsö (6). Troliga häckningar har rapporterats från ytterligare 13 lokaler, Rytterne (1), Dingtuna (1), Skerike (1), Lillhärad (1), Skultuna (4), Badelunda (2), Irsta (2) och Ängsö (1). Vinterfynd: 1 ex Sundängen, Kungsåra 15.1 (AKO), 1 ex Gryttippen 7.2 (PJT) och 1 ex Hallsta, Romfartuna, 13.2 (GL).

FJÄLLVÅRÅK B. lagopus. Fyra vinterfynd: 1 ex Rälken, Haraker, 6.1 (PM), 1 ex S om Sevallia 6.2 (SOS) och 1 ex Näs, Ängsö, 7.2 (HOH, NB, MG), 1 ex Solingstorp, Romfartuna, 29.2 (GL). I övrigt obsdagar enligt följande. Mars (3), april (10), maj (2), sep (9) och okt (5). Totalt sågs 18 ex under våren och 102 ex under hösten. Bästa sträckdagar var 12 ex Lögarängen, V-ås, 1.10 (DG) och 12 ex Lötberget, Rytterne, 2.10 (HOH, PJT).

KUNGSÖRN Aquila chrysaetos. Totalt 23 observationsdagar fördelade på jan (9), feb (4), nov (2) och dec (8). Alla observationer utom två från Ängsö, där 2 (2K), 1 (3K), 1 (5K) och 1 ad sågs i jan-feb och 1 (2K), 1 (4K), 1 (6K) och 1 ad i nov-dec. Fynden utanför Ängsö var: 1 ad Askövikens 31.1 (PJT) och 1 ad Askövikens 18.12 (PJT, HOH).

FISKGJUSE Pandion haliaetus. 35 påbörjade häckningar rapporterade från Rytterne (5), Barkarö (10), Badelunda (1), Kärrbo (6), Ängsö (12) och Skultuna (1). Från 16 av dessa har häckningsresultatet rapporterats. 12 lyckades och fick totalt ut 26 ungar, vilket får betraktas som ett mycket gott resultat. I och med årets gedigna uppföljning av fiskgjusebeståndet har vi äntligen fått en hyfsad bild av artens numerär i kommunen. Troligtvis håller de tidigare uppskattningarna på ca 50 par än idag.

IDRNFALK Falco tinnunculus. Totalt 26 observationsdagar fördelade på april (7), maj (3), juni (2), juli (3), aug (3) och sep (8). Fynden under häckningstid kommer från Tortuna, Badelunda, Skerike, Rytterne och Dingtuna. Ingen häckning rapporterad dock.

STENFALK F. columbarius. 19 obs-dagar. Mars (2), april (7), maj (4), aug (2), sep (3) och okt (1).

LÄRFALK F. subbuteo. Häckning har rapporterats enligt följande: Ängsö (2), Irsta (1), Rytterne (1). I övrigt rapporterad under häckningstid på 14 lokaler. Rytterne (1), Dingtuna (1), Barkarö (3), Lundby (1), Skerike (1), V-ås (1), Badelunda (1), Romfartuna (2), Haraker (1), Sevalla (1) och Ängsö (1).

PILGRIMSFALK F. peregrinus. 1 ad hona sågs vid Råiken, Haraker 2.5 (PM).

BERGHÖNA Alectoris chuhar. 1 ex sågs på Skälby, V-ås, 22-30.1 och 12.3 (NB m fl). Med stor säkerhet samma fågel som sågs på platsen hösten 1987.

JÄRPE Bonasia bonasia. Observerad på 15 lokaler. Skultuna (10), Haraker (2), Romfartuna (1), Skerike (1) och Rytterne (1). En häckning rapporterad: 1 höna med 4-5 kycklingar vid Kilåsen, Skultuna, 23.7 (MG).

ORRE Tetrao tetrix. Totalt 60 spelande tuppar har rapporterats fördelade på: Skultuna (30), Haraker (17), Lillhärad (11) och Romfartuna (2). Samtliga spel är i storleken 1-8 tuppar. Vintertid har stora flockar setts vid Råiken, Haraker, som mest 70 ex 1.1 (HDH, RL).

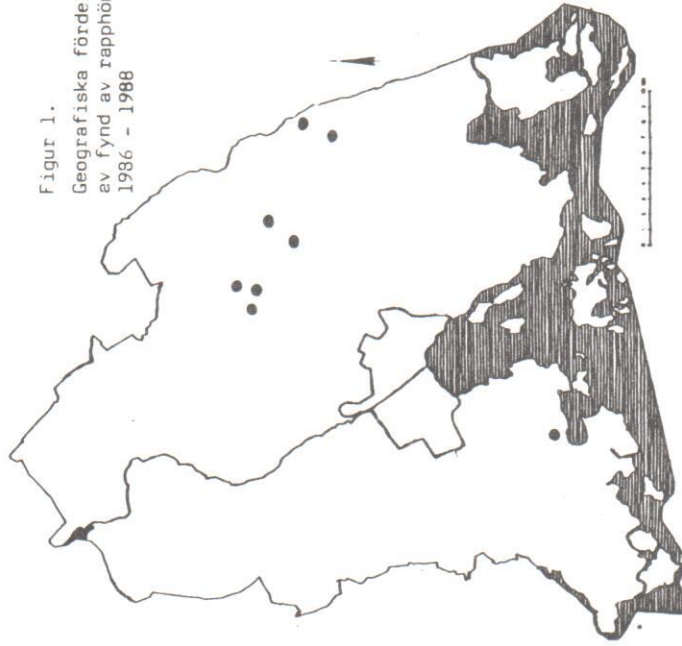
IJÄDER I. urogallus. Artens status i kommunen har tidigare varit okänd, men tack vare den områdesbevakning som startats under 1988 har vi i alla fall kommit arten på spåren en del. I Skultuna sn hittades 3 spel med 17+3+2 tuppar och i Haraker sn ett spel med 2 tuppar. På ovan nämnda spel sågs även 4+2+1+2 hönor. I övrigt 22 observationer från Lillhärad (2), Haraker (2), och Skultuna (18). Detta kan jämföras med totalt 6 observationer tidigare under 1980-talet.

RAPPHÖNA Perdix perdix. 15 ex S.Hedensberg, Tillberga, 5.5 (PJT), 2 hanar + 1 hona Kärsta, Orresta, 23.4 (AB), 2 ex Skarpebro, Hubbo, (HDH,HJ) och 8 ex Tillberga by 14.9 (AB). Från jägarhåll rapporteras 4 kullar om totalt 44 ex i kommunen. De senaste åren har det uppmärksamats att vi har en, om än liten, rapphönsstam framförallt i området kring Segån-Lillån. (Se figur 1.)

VAKTEL Coturnix coturnix. Spelande fåglar hörda S. Ivätten, Ängsö, 28.5 (MG), vid Kusta-Gillberga, Irsta, 3.6 (PM), vid Ulvstå, Haraker, 12-19.6 (AB m fl) och vid Rustberga, Skerike, 23.6 (MG).

SMÅFLÄCKIG SUMPHÖNA Porzana porzana. 1 ex spelade vid Hässlö, Badelunda, 12.5 (OM) och vid Grisfjärden, Ängsö, 28.5 (MG). Ännu ett år, det fjärde i rad, utan småfläckiga sumphöns vid Asköviken.

Figur 1.
Geografiska fördelningen
av fynd av rapphöna
1986 - 1988

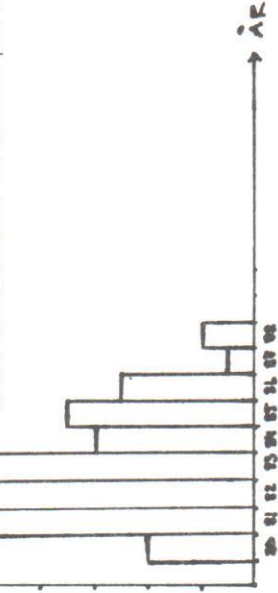

ANTAL OBS.

n = 75

Figur 2.

Antal observationer av rörhöna per år under 1980-talet.

KUSTIPIPARE P. squatarola. Endast fynd under hösten. 5 ex mot S Askövikens 4.9 (HOH), 4 ex mot S Askövikens 11.9 (ML m fl), 6 ex mot S Vedbotippen 15.9 (PM) och minst 1 ex hört Ekeholm, Barkarö, 3.10 (HOH).

KORNNARR Crex crex. 1 ex vid Askövikens 14.5-19.6 (HOH m fl), 1 ex Håslö vattenverk, Badelunda 29.5 (GL), 1 ex Hålla, Haraker, 11.6 (PJT), 1 ex Krista, Lundby, 27.6 (MG), 1 ex Nytorp, Insta, 5.7 (MG), 1 ex Kärsta, Björksta, 9.7 (PP, MG) och 1 ex Ångesta, Tortuna, 9.7 (MG, PP). I samliga fall spelande fåglar. Sju fåglar placerar 1988 bland de bättre kornnarråren på senare tid.

RÖRHÖNA Gallinula chloropus. Endast två fynd. 1 ex hörd vid KVV 3.7 (HOH) och 1 ex Askövikens 8.7 (MG). Arten för en alltmär tynande tillvaro i kommunen, i alla fall enligt antalet inkomna rapporter (se figur 2).

TRANA Grus grus. Vårträcket inbringade totalt 205 ex 31.3-23.5, höstträcket gav 310 fåglar 27.8-1.10. Inga större sträckdagar noterades under våren, hösten gav dock en fin dag då 120 ex passerade Askövikens 5.9 (DG). Stora rastande flockar: 52 ex Galttegen, Lundby, 16.4 (PJT, HOH), som mest 49 ex Rälken, Haraker, 18.4-23.5 (PM m fl), 57 ex Bocksjön, Tortuna, 15.4 (PJT), som mest 53 ex Solinge, Romfartuna, 25.7-1.8 (GL). En rapporterad häckning från Skultuna sn (MG) och ytterligare 3 lokaler med häckningsindikerande fynd, Barkarö (1), Skultuna (1), Lillhärad (1). Övriga sommarfynd: 5 ex Rälken, Haraker, 10.6 (HOH), 2 ex Solinge, Romfartuna, 18.6 (GL), 22 ex Solinge, Romfartuna, 28.6 (GL).

STRANDSKATA Haematopus ostralegus. Häckningar rapporterade från Ryberg, Barkarö, och Gimpelstenarna, Ångsö, (TP, PM). Tredje året i rad häckning konstateras på Ryberg, häckningen i Ångsö är den första i området. I övrigt 12 observationer av 1-4 ex: Mälarområdet 5.4-28.8.

MINDRE STRANDPIPARE Charadrius dubius. 6 häckningslokaler med totalt 9-12 par. Lokalerna fördelade på Rytterne (2), Lundby (1), Hubbo (1), Badelunda (1) och Romfartuna (1).

STÖRRE STRANDPIPARE C. hiaticula. KVV blev åter en välbesökt rastlokal för vidare under 1988 och då gjordes givetvis huvuddelen av större strand-observationerna där. Antal observationsdagar juli (1), aug (4), sep (10). Som mest sågs 4 ex 9.9 (MG). I övrigt: 1 ex mot öster Askövikens 9.6 (MG) och 1 ex mot söder Ekeholm, Barkarö, 18.8 (HOH).

LUNGIPIPARE Pluvialis apricaria. Under våren sågs sammanlagt 245 ex. Största flocken, 200 ex, rastade vid Bocksjön, Tortuna, 5.5 (AB). Under hösten totalt 178 ex som mest 50 ex vid Hedensberg, Tillberga, 24.9 (PJT). Fynd under häckningstid gjordes vid Rälken, Haraker, (HOH, MG).

TOFSVIPA Vanellus vanellus. Flockar med över 100 rastande individer har rapporterats från fem tillfällen under våren, 1-15.4, och från ett tillfälle på hösten. Som mest 250 ex kring Bocksjön, Tortuna, 11.4 (MG) och 140 ex Hedensberg, Tillberga, 24.9 (PJT). Det inkommande materialet angående rastande tofsvipeflockar är än så länge alltför litet för att dra några större slutsatser. En rent subjektiv uppfattning är dock att flockarna blir allt färre och mindre i storlek.

KUSTISNÄPPA Calidris canutus. 2 ad sträcke förbi Erikslund, V-ås, 11.7 (HU) och ytterligare 2 ad passerade, tillsammans med kärrensåppor, Olsboberget, Ångsö, 31.7 (MG). Sjunde och åttonde fynden i kommunen, de närmast föregående gjordes 1985.

SMÅSNÄPPA C. minuta. 14 fynddagar vid KVV under perioden 13.8-14.9. Förutom de 2 ex som sågs 13-15.8 noterades endast ensamma fåglar (HOH, MG). Övriga fynd: 1 juv Gimpelstenarna, Ångsö, 11.8 (AFA, MG) och 1 ex mot SW vid Askövikens 5.8 (MG).

MOSNÄPPA C. temminckii. Endast observerad vid KVV, med 2 fynddagar under våren och 10 under "hösten". Vårfynden: 1 ex 15.5 (PJT, MR) och 7 ex 23.5 (HOH). Under perioden 25.7-26.8 sågs som mest 4 ex 31.7 (HOH, RL, KJ).

KÄRRSNÄPPA C. alpina. Totalt 43 fynddagar, samtliga från höstträcket, fördelade på juli (8), aug (17) och sep (18). Huvuddelen, 34 fynddagar, rapporterade från KVV, där arten rastade regelbundet 17.7-23.9 med upp till 4 ex (HOH, MG). Rastande fåglar sågs även på Gimpelstenarna, Ångsö, 4 juv 11.8 (AFA, MG), 1 juv 27.8 (HOH m fl), 4 ex 20-21.9 (TP, LG); vid Fagerö västra, Ångsö, 1 juv 27.8 (NB, MG) och vid Askövikens 4 ad 17.7 (ML, MG). Sträckande fåglar: 4 ad Askövikens 10.7 (NB, MG), 34 ad Nässundet, Ångsö, 20.7 (ML), 11 ad Olsboberget, Ångsö, 31.7 (MG) och 1 ad Askövikens 5.8 (MG). Ett av de bättre åren vad gäller antal fynddagar.

BRUSHANE Philomachus pugnax. Vårträcket bjöd på totalt 294 ex och höstträcket på enbart 41 ex. Båda siffrorna är ungefär hälften av motsvarande noteringar från förra året. Skillnaden finns säkert att finna i väderläget. Vid vackert väder (som t ex maj 1988) passerar brushanesträcket tämligen snabbt och oberoende märkt. Som mest rastade 70 ex vid Askövikens 8.5 (NB, ML).

DVÄRGBECKASIN Lymnocyptes minimus. Spelande fåglar hördes vid Rastisängen, Askövikens, 27.4-9.5 (ML, MG m fl) samt vid Trådarängarna, Geddeholm, 30.4-3.5 (PJT m fl). Artens uppträdande i kommunen 1979-1988 redovisas i figur 3. Dvärgbeckasinen är i det närmaste årligen förekommande i kommunen.

DUBBELBECKASIN Gallinago media. 1-2 fåglar spelade på Rastisängen, Askövikens, 16-19.5 (MG, NB, PJT). Senast spelande dubbelbeckasiner hördes i kommunen var 1985. Antalet fynd av arten tenderar att öka, är nu observerad under tre av de senaste fem åren, vilket kan jämföras med ett fynd under närmast föregående femårsperiod.

MYRSPOV Limosa lapponica. Endast ett fynd. 23 ex mot W vid Askövikens 4.9 (MG).

SMÅSPOV Numenius phaeopus. Totalt elva fynd, fördelade på april (1), maj (5), juli (2), aug (3), rörande minst 23 fåglar. Antalet fynd är något över föregående års noteringar.

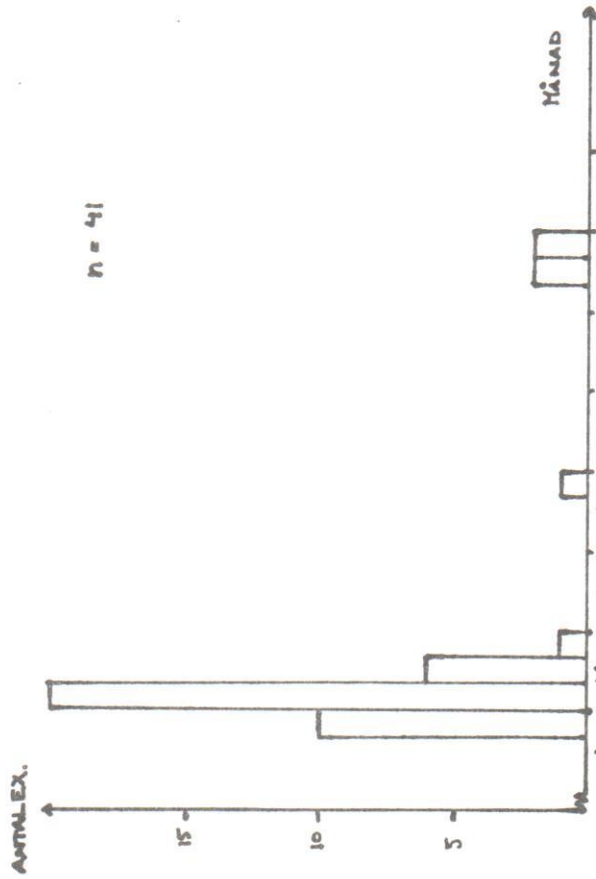
STORSPOV N. arquata. Noterad på 11 lokaler under häckningstid vilket överensstämmer med närmast föregående år, 6 av dessa kring Sagån-Lillån.

SVARTSNÄPPA Tringa erythropus. Vårträcket gav totalt 55 ex 2-12.5. Som mest 20 ex Askövikens 8.5 (HOH m fl). "Höstträcket", 16.6-21.8, inbringade endast 14 ex. Nämnas kan att alla fynd utom ett gjordes vid Askövikens. "Avvikaren" sågs vid KVV.

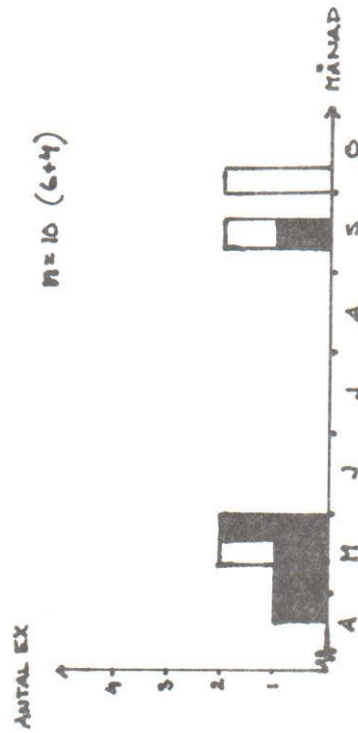
RÖDBENA I. totanus. 14 fynddagar under året varav 8 från KVV, där 1-2 ex rastade 17-25.8 (HOH, MG). Annars observerad vid Askövikens med enstaka fåglar 6.5, 8.5 och 12.5 (MH m fl); vid Ringskär, Ängsö, 14.5 (ML) och 25.5 (TP) samt vid Kalvholmen, Rytterne, 10.7 (HOH, RL, KJ).

GLUTTSNÄPPA I. nebularis. Totalt har 159 ex rapporterats fördelade på april (1), maj (95), juli (49), aug (10) och sep (4). Under våren sågs de flesta fåglarna rasta på Rastisängen, Askövikens. Som mest 30 ex 6.5 (MG). De flesta sommar- och höstfynden utgjordes av förbisträckande fåglar vid Askövikens.

SKOGSSNÄPPA I. ochropus. Den för året uppstartade bevakningen av skogsområden i kommunen gav en hel del nya kunskaper om skogssnäppans utbredning. Arten är (inte helt oväntat) betydligt vanligare än vad tidigare års rapportering givit ett sken av. Spelande eller varnande fåglar har sålunda rapporterats från 26 lokaler fördelade på Skultuna (10), Håraker (3), Lillhärad (2), Sevalla (2),

Figur 3. Antal observerade dvärgbeckasiner per 10-dagarsperiod i Västerås kommun 1979 - 1988.

Figur 4. Antal observerade labbar (bestämda till labb = fylld stapel, obestämda = ofylld stapel) per 10-dagarsperiod i Västerås kommun 1979 - 1988.

Irsta (2), Kungsåra (2), Rytterne (1), Barkarö (1), Badelunda (1), Romfartuna (1) och Kärrbo (1). Tidigare år har arten rapporterats från 3-10 lokaler under häckningstid. Arten förefaller finnas i flertalet av de mindre kärr och våtmarker som finns i våra skogsområden. Nämnvärt är även att som mest 15 ex rastade på Rastisängen, Asköviken, under våren.

GRÖNBENA I. glareola. Stora flockar med grönbenor trivdes som "fisken i vatten" på den nyrestaureerade Rastisängen, Asköviken, under våren (1-19.5). Som mest inräknades 200 ex 6.5 och 11.5 (MG m fl). I övrigt noterades rastande fåglar vid Trädarängarna, Geddeholm, och Mellansundet, Rytterne, men endast i mindre antal. Några sträcknade fåglar sågs knappt under våren bortsett från de som lämnade rastplatserna vid Asköviken. Höststräcket bjöd på totalt 150 ex under perioden 8.7-29.8, de flesta passerade Asköviken i juli.

ROSKARL Arenari interpres. Två observationer från samma datum. 1 ex Ryberg, Barkarö, 24.5 (TP) och 1 ex Rundskär, Barkarö, 24.5 (TP). Arten ses så gott som årligen i kommunen och då oftast i maj månad.

SMALNÄBBAD SIMSNÄPPA Phalaropus lobatus. 5 ex vid St Jungfrun, Rytterne, 24.5 (TP). Arten är observerad under tre av de senaste tio åren. Alla fynd gjordes i slutet av maj - början av juni.

OBEI LABB Stercorarius sp. 1 juv rastade tillsammans med tofsvipor på ett fält vid Solinge, Romfartuna, 17.9 (GL). 1 juv sträckte mot W vid Labbar, Ängsö, 8.10 (MG). Labbar, både bestämda och obestämda, har setts under sex av de senaste tio åren. Företrädesvis i maj och september - början av oktober, se figur 4.

DVÄRGMÅS Larus minutus. 1 ex (2K) Blacken, Barkarö, 24.5 och 26.5 (TP,PM). 1 ad Flässjan, Rytterne, 10.7 (HOH,RL,KJ), 2 ad + 5 juv KVV 30.7 (DG), 2-3 juv Västeråsfjärden 25.8 (LG), 1 juv Fulleröfjärden, Barkarö, 25.8 (TP), minst 4 ad + 5 juv KVV 11.9 (ML,MG), 1 juv KVV 12.9 (DG) och 3 ad KVV 16.9 (MG).

Antalet fynd är något över medelvärdet för de senaste tio åren. Detta ligger på 4,6. Tidmässigt är årets uppträdande normalt.

SKRATTMÅS L. ridibundus. Vinterfynd. 2 ex KVV 1.1 (NB,NL), 1 ex Oxbacken, V-ås, 13.1 (MR) och 2 ex Oxbacken, V-ås, 22.1 (MR). En nyetablering skedde på Borsten, Ängsö, där 5 bon hittades 25.5 (TP). Första häckningen i Ängsö-arkipelagen sedan 1979. En intressant fråga är: Hur många häckande skrattnäppar har vi utanför Asköviken? Enligt inkommande rapporter är det inte många. Arten minskar på andra håll i landet och kan vara väl värd att hålla ögonen på.

FISKMÅS L. canus. 5 ex KVV 1.1 (NB,NL), 1 ex (2K) Svartån, V-ås, 9.1 (DG) och 2 ex (2K) Granfjärden, Ängsö, 13.1 (MG).

SILLTRUT L. fuscus. 1 ex Småbåtshamnen, V-ås, 10.5 (NB), 1 ad Hallingen, Ängsö, 14.5 (ML), 2 ad Oxfjärden, Ängsö, 15.5 (MG) och 1 ad Småbåtshamnen, V-ås, 27.5 (HOH) utgör årets skörd. De närmast föregående årens mönster med huvudsakligen sommarfynd bryts därmed.

HAVSTRUT L. marinus. En häckning rapporterad från L Skorven, Rytterne, (TP). Ansamlingar över 10 ex har endast rapporterats från sex tillfällen fördelade på febr (2), mars (3) och april (1). Som mest 21 ad Gamla hamnen, V-ås, 28.3 (ML).

SKRÄNTÄRNA Sterna caspia. Åtta observationer under perioden 22.7-27.8 rörande enstaka (max 2) fåglar. Mönstret följer de närmast föregående årens. Senast någon större ansamling noterades var 1980, då 40 ex rastade vid KVV.

FISKTÄRNA S. hirtundo. Från Ängsöområdet rapporteras 64 bon fördelade på 5 kolonier (TP). Det är den högsta noteringen sedan 1982. På Ryberg, Barkarö, hittades 127 bon (TP). Även det en hög siffra. Att döma av eftersommarens samlingar på kända s k tårnsäten var årets häckningsframgång god.

SILVERTÄRNA S. paradisaea. Det nordostgående sträcket, 7.5-2.6, inbringade hela 109 ex. Som mest 35 sträckande + 24 rastande Granfjärden, Ängsö, 8.5 (MG,ML). Under perioden 16-28.7 sågs totalt 34 ex. Som mest 22 ex KVV 26.7 (MG). Ovan nämnda siffror är de högsta som noterats i kommunen, antalet observerade silvertärnor ökar i takt med ökade bestämmingskunskaper och ökat intresse för tårnsträcket. Arten är nu observerad under sex av 80-talets år, vilket kan jämföras med endast en observation innan 1980.

SVARTTÄRNA Chlidonias niger. Endast observerad i Asköviken och dess omgivningar, där årets första svarttärna dök upp redan 27.4. 6-7 par häckade sedan i viken och fick ut minst 10 ungfåglar, vilket får anses som ett gott resultat. Årets sista svarttärnor sågs 7.8.

SKOGSDUVA Columba oenas. Ett vinterfynd eller ska vi kanske kalla det ett mycket tidigt vårfynd? 2 ex Klockarholmen, Ängsö, 11.2 (NB).

TURKDUVA Streptopelia decaocto. Fynd under häckningstid har rapporterats från 9 platser i Västerås, vilket är betydligt fler än de närmast föregående åren. En ökning på 9 a den milda vintern eller bara förbättrad rapportering? Inga större flockar har rapporterats.

BERGUV Bubo bubo. Västerås kommun hyser åter häckande berguvar efter 40 års frånvaro av arten. Ett par fick under 1988 ut 2 ungar (TP,PJT, MG m fl). Artens återkomst och anpassning till mänskliga aktiviteter är utan tvekan ett resultat av den omfattande utplåtningsverksamhet som bedrivits i landet.

SPARVUGGLA Glauclidium passerinum. Spelande fåglar och fynd under häckningstid. 1 ex N Kyrkogården, Ängsö, 12.3 (RL,ML), 1 spel Berg, Ängsö, 20.3 (gm MG), 1 spel Allmänningstorp, Skultuna, 23.3 (MK,MG), 1 spel L Alby, Lillhärad, 4.4 (MG), 1 spel W Kilåsen, Skultuna, 23.7 (MG). I övrigt 5 fynd under perioden 28.8-18.12. Trots ökad ornitologisk aktivitet i våra skogsområden är sparvugglan (än så länge?) relativt okänd. Vi vet i nuläget inte mycket om dess numerär i kommunen, så åk ut i skymning och gryning och lyssna efter dess fina vissling!

KATTUGGLA Strix aluco. Hela 65 ungpullar rapporterade, en siffra som står alla tidigare med hästlängder. Den tidigare högstanoteringen var 27 kullar 1987. Året 1988 var ett fantastiskt bra ugglear, men även i år får man ta med den otroligt höga lyssnareaktiviteten i beräkningarna när man jämför med tidigare år. Jämför man t ex rapporterna från de väl avlyssnade delarna det goda ugglearåret 1983, då 13 ungpullar rapporterades, med 1988 års noteringar för samma område, är resultatet slående lika.

1988 års kullar fördelades enligt följande: Rytterne (11), Barkarö (7), Ängsö (7), Badelunda (6), Irsta (6), Kärrbo (6), Dingtuna (5), Lillhärad (3), Skerike (3), Björksta (2), Kungsåra (2), Skultuna (2), Haraker (2), Sevalla (2) och Tortuna (1). Dominansen för de ekrika, södra delarna framträder tydligt.

HORNUGGLA Asio otus. Även här ny rekordnotering. 49 ungpullar rapporterade. Tidigare högstanotering var 25 ungpullar 1983. Samma sak här som för kattugglan, klara likheter finns mellan 1983 och 1988 om man tittar på de delar som täcktes väl 1983. Kullarna 1988 fördelades så här: Skultuna (9), Björksta (6), Haraker (6), Tortuna (5), Skerike (4), Dingtuna (3), Lillhärad (3), Sevalla (3), Lundby (2), Rytterne (2), Ängsö (2) och Irsta (1). Här är förhållandet det omvända mot kattugglan. De norra delarna dominerar, kanske p g a konkurrens med nämnda kattuggla. Kattugglan, som är större och starkare än hornugglan, är känd för att kunna konkurrera ut hornugglan på olika sätt.

JORDUGGLA A. flammeus. Mot bakgrund av att övriga ugglearter noterades så flitigt 1988 ter det sig kanske litet konstigt att endast en observation av jorduggla har rapporterats. 1 ex Häljebo äng, Skerike, 4.4 (MG).

PÄRLUGGLA Aegolius funereus. Även pärlugglor noterades i sällan skådat antal 1988. 19 hanar fördelade på Haraker (9), Skultuna (9) och Lillhärad (1) inlyssnades 16.2-31.3. Nytt rekord givetvis. Precis som tidigare är koncentrationen till de nordvästra skogsbygderna. Under sommaren hördes sen 6 ungpullar, Haraker (4), Skultuna (2). Det är de första häckningarna som rapporterats i "modern tid".

NATTSKÄRRA Caprimulgus europaeus. Återigen hördes spelande fåglar, 2 ex 1988, i närheten av Skultuna-Rälken i juni-juli (PJT,MG). Den 15.6 sågs även en hona på platsen (MG). Övriga fynd: 1 juv hittades trafikdödad vid Galttegen, Lundby, 5.8 (MG) och 1 ex sågs SE Johanneslund, Kungsåra, 18.8 (AFA,MG).

HÄRFÅGEL Upupa epops. Hela fyra fynd under året, vilket gör att elva fynd nu gjorts totalt i kommunen. 1 ex Tegelbruket, Kärrbo, 17.4 (Nils-Erik Frisk), 1 ex Rytterne 16.5 (Rhune Eriksson), 1 ex Notudden, Västerås, 26.7 (RW) och 1 ex Bondtorget, V-ås, 12.10 (DG).

SPILLKRÄKA Dryocopus martius. 45 observationer under häckningstid från 29 lokaler är nära nog identiskt med tidigare års rapportering. En mängd "nya" lokaler hittades dock under 1988, antalet kända spillkräkelokaler närmar sig nu 70. VITRYGGIG HACKSPETT Dendrocopus leucotus. En hane + 1 ex sågs på Ridön 12.11 (HG). Andra året i rad med observation av vitrygg i kommunen.

MINDRE HACKSPETT D. minor. Totalt 94 observationer rapporterade från 1988, samtliga gjorda i anslutning till Mälaren. Det är den näst högsta siffran under de år vi begärt in rapporter om arten (1984-1988), endast 1986 med 97 observationer är bättre. Under häckningstid funnen på 19 lokaler. Fyra häckningar har rapporterats: Rytterne (3), Björksta (1).

TRETAG HACKSPETT Picoides tridactylus. En hane sågs vid Frösåker, Kärrbo, 19.7 (LG). Artens status i kommunen är mycket dåligt känd.

TRÄDLÄRKA Lullula arborea. En art där områdesbevakningen verkligen ökat våra kunskaper om utbredning och numerär. Totalt har sjungande hanar eller varnande fåglar noterats på 12 platser fördelade på Skultuna (7), Romfartuna (2), Haraker (1), Kungsåra (1) och Rytterne (1). Detta kan jämföras med som mest 4 lokaler under åren 1976-1987. Den siffran f ö från just 1987. Arten synes mest förekomma på frötallshygen numera.

RÖDSTRUPIG PIPLÄRKA Anthus cervinus. Endast fyra observationer från Askövikens i sept, vilket är ovanligt få. 1 ex 5.9 (PM), 1 ex 9.9 (ML,NB), 1+1 ex 11.9 (MG,HÖH) och 1 ex 17.9 (MG).

SKÄRPIPLÄRKA A. spinoletta. Denna ej årliga pipiärka sågs vid KVV 7.9 (HOH) och 9.9 (MG) samt vid Gimpelstenarna, Ångsö, 20.9 (TP), i samtliga fall ensamma fåglar. I och med årets fynd är arten nu funnen sju gånger i kommunen, samtliga på 1980-talet. Alla fynd har gjorts i sept månad.

SÄDESÄRLA Motacilla alba. 1 ex fanns vid fågelbord i Dingtuna 1.1-25.2 (gm PM). Innan nyåret 1987-88 fanns 2 ex på samma plats. Vinterfynd är mycket ovanliga så här långt norrut. Detta är det första "riktiga" vinterfyndet i kommunen.

SIDENSVANS Bombycilla garrulus. Arten ingår normalt inte i våra rapporter, men när det blev en riktig sidensvansvinter finns all anledning att nämna några ord. De första fåglarna rapporterades från 12.10, sen följde allt fler och fler. I slutet av dec var flockarna riktigt stora och som mest sågs 500 ex Prästgården, Barkarö, 25.12 (RL), 400 ex Askö 18.12 (PJT) och 400 ex Johannisberg, Lundby, 28.12 (ML, MG).

STRÖMSTARE Cinclus cinclus. Nästan bara rapporterad från Svanå, Haraker, där 2 ex sågs 10.1-10.4 (PM m fl) och som mest 4 ex 5-19.11 (GK m fl). I övrigt 1 ex Forsby, Skultuna, 27.3 (PM), 1 ex Forsby, Skultuna, 24.11 (HJ) och 1 ex Lögarängen, V-ås, 23.11 (HJ).

GÄRDSMYG Troglodytes troglodytes. Ett stort uppsving i antal rapporter jämfört med föregående år. Anledningen till detta kan förmodligen finnas dels i en ökad ornitologisk aktivitet i våra skogsområden samt dels i den milda vintern 1987-88. Arten har ju tidigare drabbats hårt av de kalla vintrarna. Totalt 30 observationer under året, vilket kan jämföras med 11-25-11-5-4 för de närmast föregående fem åren. Under häckningstid rapporterades från 16 lokaler fördelade på: Lillhärad (7), Skultuna (4), Barkarö (1), Haraker (1), Kärrbo (1), Rytterne (1) och Sevalia (1). Åren 1983-1987 rapporterades arten från sammanlagt 14 lokaler under häckningstid.

NÄKTERGAL Luscinia luscinia. Norr om E18 har 15 sjungande fåglar rapporterats. Bedelunda 4 ex, Björkstå 4 ex, Sevalia 2 ex, Skultuna 2 ex, Dingtuna 1 ex, Lillhärad 1 ex och Tortuna 1 ex. Detta är mindre än hälften av 1987 års skörd, vilket troligen beror på att nattlyssningarna hölls senare än vanligt på säsongen.

BLÅHAKE L. svecica. Inga värfynd har noterats. Mellan 21.8-17.9 rapporterades 58 ex från Askövikens. Från KVV, vår andra rastlokal av klass, noterades 39 ex mellan 17.8-19.9. Detta är ett större antal än normalt. I övrigt 1 ex Labbarne, Ångsö, 20.8 (MG, NB), 1 ex Skälby, V-ås, 25-26.8 (NB), 1 ex S.Gryta 1.9 (PJT),

1 ex Kurökorset, Ångsö, 3.9 (MG), 1 ex Sommarro, V-ås, 4.9 (GL) och 1 ex Boda-fälten, Dingtuna, 13.9 (PM).

SVART RÖDSIJÄRT Phoenicurus ochruros. Ingen rapport om sjungande hannar från stadens industriområden. På Skälby sågs 1 honfågels fågel 26.8 (NB).

RINGTRAST Iurdus torquatus. En vertabel invasion av ringtrastar i södra Sverige i slutet av april återspeglades även i våra trakter. Sålunda sågs 2 ex vid Ekeholm, Barkarö, 23.4 (Einar Hellkvist). På Vedboacken, en numera "säker" lokal för arten, hela 15 ex 24.4 (PJT). Samma dag 4 ex vid Holmvikens (RL) och 1 ex vid Askövikens (HOH). Vidare 2 ex Hamre, V-ås, 25.4 (Per-Åke Fager), 4 ex Vedboacken 25.4 (HJ), 1 ex Irsta 28.4 (ML) samt 4-7 ex Vedboacken 30.4 (MR, FB). En totalsumma på 33-36 ex under dessa 8 dagar överstiger skyhögt de totalt 19 ex, som tidigare rapporterats under hela 1980-talet.

BJÖRKTRAST I. pilaris. Ett osedvanligt intensivt sträck av trastar över Ångsö 21.10, resulterade i att ca 15.000 passerade mot SW (MG).

RÖDVIINGTRAST I. iliacus. Samma dag och samma lokal som ovan gav också ca 10.000 rödvingar.

DUBBELTRAST I. viscivorus. Som ett resultat av den områdesbevakning, som genomfördes under 1988, visade det sig att dubbeltrasten är mycket vanligare än vad som tidigare ansetts. Detta gäller främst skogarna i Lillhärad och Skultuna. Sockennis fördelning av observationer: Skultuna (23), Lillhärad (20), Rytterne (10), Barkarö (10), Romfartuna (4), Bedelunda (2), Irsta (1), Sevalia (1), Björkstå (1), Kärrbo (1).

VASSÅNGARE Locustella luscinioides. Det fjärde fyndet av arten i Västerås kommun gjordes vid Askövikens 28.5, då en sjungande fågel hördes i vassen utanför pumpen på Lövstasidan (MG). De tidigare fynden härrör från 1969, 1972, 1976. De två första är från Askövikens och det tredje från Hässlösundet.

FLODSÅNGARE L. fluviatilis. 1 ex Gränsta, Lundby, 28.5 (MG), 1 ex Kalvudden, Barkarö, 28-29.5 (ML, NB, PM), 1 ex Ärleängen, Ångsö, 30.5 (MG), 1 ex Fiholm, Rytterne, 13-14.6 (HOH, MKA, ML), 1 ex Gillberga, Dingtuna, 15-17.6 (MG, ML, HOH). Dessa fem sjungande flodsångare är det största antalet som noterats under ett år. Tidigare har högst fyra ex noterats 1979, 1982 och 1986.

BUSKSÅNGARE Acrocephalus dumetorum. Arten har tidigare påträffats två gånger i kommunen. Båda gångerna vid Askövikens 1971 och 1979. Det tredje fyndet gjordes intill Tidövägen norr om Johannisbergs flygfält 12.6 (ML). Fågeln stannade

kvar till 15.6. Ytterligare en busksångare sjöng intill Svartån öster om Skrämså, Haraker, 22-24.6 (KK,ML,MC,AFA).

KÄRRSÅNGARE A. palustris. Hela 34 sjungande fåglar har rapporterats detta år, nästan dubbelt så många som fjolårets rekord på 18 ex. De fördelar sig sockenvis som följer: Barkarö(7), Badelunda (4), Lundby (4), Skerike (4), Skultuna (3), Haraker (2), Tillberga (2), Björkstå (1), Kungsåra (1), Irsta (1), Rytterne (1), Romfartuna (1), Tortuna (1) och Dingtuna (1).

IRASTSÅNGARE A. arundinaceus. Den första fågeln i Asköviken hördes så tidigt som 2.5, vilket lär vara tangerat svenskt rekord. Som mest hördes minst 15 ex i viken 16.6 (MG) och det är utan tvekan askö-rekord. Senaste obs av sjungande fågel noterades 22.7. På övriga lokaler hördes 1 ex vid Björnöbron, Hässlösundet, 18.6 (AFA), 1 ex Mellansundet, Rytterne, 20.6 (Stefan Johansson) och 1 ex norr om Björknäs, Ångsö, 21.6 (MG).

HÄRMSÅNGARE Hippobolais icterina. 26 sjungande fåglar har rapporterats, fördelade sålunda: Barkarö (10), Västerås stad (4), Badelunda (3), Ångsö (3), Dingtuna (1), Haraker (1), Irsta (1), Kärro (1), Lundby (1) och Rytterne (1).

SVARTHÄTTA Sylvia atricapilla. Ett sent höstfynd vid Steneborg, Barkarö, 11.11 (RL).

GRANSÅNGARE Phylloscopus collybita. Rastande förbisträckande fåglar noterades på våren vid 6 tillfälligen. Anmärkningsvärt nog bara ett höstfynd. Under häckningstid funnen på två lokaler, 1 ex Asköviken 1.5-28.5 (HOH) och Kungsåra 18.5 (LG).

MINDRE FLUGSNAPPARE Ficedula parva. Två ex av denna i kommunen ej årsvis art entappades under våren. En utfärgad hane sjöng vid Dyvik, Ångsö, 21.5-14.6 (LD,GL,OM), 1 utfärgad hane sjöng på Hällåsen vid Hässlö halkbana 30.5 (HOH).

SKÄGGMES Panurus biarmicus. Av årets observationer av arten att döma, tycks skäggesen vilja bita sig fast i Askövikens vassar. Vid bäckmynningen sågs 2 ex 24.1 (HOH), 2 ex 14.2 (RL), 3 ex 26.2 (MG,NB) och 1 ex 9.6 (MG). Första fyndet utanför Asköviken gjordes vid Sagåns mynning, Ångsö, där 2 hannar sågs 16.4 (MG).

STJÄRTMES Aegithalos caudatus. Sedan 1984 har stjärtmesen upptagits som rapportart under häckningstid d v s april-maj. Tyvärr inflyter väldigt få uppgifter om detta näpna väsen. För nog måste det väl ha obsats fler stjärtmesar

under denna tid i kommunen, än den som hördes på Stensjöberget 9.4 (MG) och det par som samlade bomaterial nära Tornudden, Askö, 7-8.5 (GL,HOH).

SOMMARGYLING Oriolus oriolus. En enda observation har gjorts under året, en sjungande fågel vid Solliden, Barkarö, 29.5 (EMD).

NÖTKRÅKA Nucifraga caryocatactes. En häckning har konstaterats vid Frösåker, Kärro (LG). Vår- och sommarfynden koncentreras främst till Tidöhalvön, Rytterne, där 9 observationer gjorts mars-juli. I skogarna väster Skultuna finns 4 fynd från juli månad. I Barkarö 4 fynd maj-juni. På Ångsö 2 rapporter från april resp juni. En april-obs i Lillhärad samt Irsta. Vinterfynden fördelas som följer: Barkarö (4) dec-jan, Skultuna (2) dec, Ångsö (2) dec och Kärro (1) jan.

RAKA Corvus frugilegus. Under tiden 10.3-7.4 har 54 ex observerats på spridda platser i kommunen. Under häckningstid sågs 5 ex vid Johannisberg, Lundby, 6.5 (MG), 1 ex Lövsta, Dingtuna, 14.5 (HOH) samt 1 ex Önsta gård, V-ås, 16.6 (OK,KJ). Två höstfynd föreligger, 1 ex Nordanby gårde, V-ås, 4.8 (SOS) och 3 ex Lagårn, Skultuna, 2.10 (OK,KJ).

SVARTKRÅKA C. corone corone. Observationer av denna ras är ytterst ovanliga i våra trakter. Vid Bocksjön NW Tortuna sågs 1 ex 5.4 och 11.4 (MG,ML) samt 1 ex vid Asköviken 15.4 (MG). Tidigare har enstaka ex setts 1964, 1969, 1975 och 1976.

KORP C. corax. Ingen häckning konstaterad, men observationer som tyder på häckning har gjorts i Barkarö, Dingtuna, Irsta och Ångsö. I Gunsta grustag, Romfartuna, sågs 64 ex övernatta 24.9 (PJT).

BOFINK Fringilla coelebs. Övervintrande fåglar har setts på fyra lokaler i januari. Däribland 10 ex i Skultuna 24.1 (LG). I februari ävenledes fyra lokaler, med som mest 7 ex vid Tibble, Badelunda, (TP).

BERGINK F. montifringilla. Inte ett enda vinterfynd, men väl flera sommar-dito. En hona med bomaterial vid Kvarntorpet, Asköviken, 13.5 (TP), 1 ex Bjärby, Skerike, 14.7 (ML), 1 juv Stensjöberget, Rytterne, 16.7 (MG), 5 juv Kallmora, Lillhärad, 21.7 (MG), ca 10 ex Stensjöberget, Rytterne, 28.7 och ca 10 ex Olsboberget, Ångsö, 31.7 (MG).

STEGLITS Carduelis carduelis. Observationer som tyder på häckning har gjorts på fem lokaler. Vid Fäivi, Dingtuna, sågs ett bobyggande par 7.5 (NB), 1 ad + 3 juv sågs vid Barkarö Handelsträdgård 27.6 (MG), 1 ad + 2 juv vid Gränsta,

Lundby, 1.7 (MG), 1 juv i Vassparken 29.7 (GK,H0H), 1 ad som matar juv vid Hälla, Bedelunda, 27.8 (GL). Under häckningstid observerad på 12 lokaler: Västerås innerstad (3), Badelunda (3), Barkarö (3), Dingtuna (1), Irsta (1), Lundby (1).

VINTERHÄMPLING C. flavirostris. Två vinterfynd, 10 ex vid KVV 24.1 (GL,TP,PM,NO) och 6 ex Grytatippen 7.2 (PJT). Under tiden 28.3-29.4 observerades arten vid 12 tillfällen på spridda platser. Största flokken 40 ex sågs vid Botsberga, Tiillberga, 10.4 (ML). Mellan 8.10-27.11 sågs vinterhämplingar vid fem tillfällen. Största flokken 30 ex vid Grytatippen 20.11 (PJT).

ROSENFINK *Carpodacus erythrinus.* Utanför Asköviken har endast 4 rosenfinkar rapporterats. 1 ex Närlundabäcken 23.5 (OM), 1 ex Gångholmen, Barkarö, 5.6 (H0H) samt ett revir på södra Björnön (MG).

LAPSPARV *Calcarius lapponicus.* Tre vårobserverationer, 1 ex Rälken, Haraker, 18.4 (PM), 2 ex samma lokal 23.4 (H0H) samt 1 ex Asköviken 7.5 (H0H). Under perioden 27.8-17.9 sågs sammanlagt 12 ex vid Asköviken. Ett ex vid KVV 22.8 (MG). Ett tämligen normalt resultat.

SNÖSPARV *Plectrophenax nivalis.* Tre vinterfynd, 1 ex Asköviken 24.1 (H0H), 2 ex Bocksjön, Tortuna, 1.2 (PM,PJT) och 1 ex Olsbo, Ängsö, 3.2 (DG). I övrigt 8 observationer under tiden 27.3-4.4. Största flokken 123 ex vid Frändesta, Dingtuna, 1.4 (MG,ML,MK). Inga höstobservationer.

VIDESPARV *Emberiza rustica.* Tre ex av denna svårfunna art sågs vid Stenarna, Asköviken, 27.8 (MG).

SÄVSPARV *E. schoeniclus.* Några vinterfynd gjordes i Askö-Tiddöområdet. Fyra ex vid bäckmyrningen 21.2 (PJT), 1 ex vid fågeltornet 28.12 (MG,ML) och 1 ex vid Tryskär samma dag (HJ).

AKO	Anna-Karin Olsson	MK	Magnus Karlsson
AFA	Anders F Andersson	MKa	Maj Karsten
ARA	Anders R Arnell	ML	Magnus Liljefors
DG	Daniel Green	MR	Marcus Rehnberg
EMD	Einar Marklund	NB	Niclas Backström
FB	Fredrik Backström	NL	Niclas Lundh
GK	Ghia Krantz	NO	Nils Olsson
GL	Gunnar Lignell	OM	Ola Malm
GN	Gunnar Nordesjö	PJT	Penkki Tatti
HG	Håkan Gilledal	PM	Per Magnusson
HJ	Håkan Johansson	PP	Patrik Persson
KK	Keijo Kangas	RL	Richard Lager
KJ	Kerstin Jahne	RW	Rune Wretholm
LD	Lars Dahiberg	SOS	Sten-Ove Sandell
LG	Lennart Gladh	TP	Thomas Pettersson
MG	Martin Green	UC	Ulf Carlsson
MH	Magnus Henriksson	AB	Ake Berg

RASTANDE VADARE VID KRAFTVÄRMEVERKET (KVV) 1979 - 1987.

Magnus Karlsson

Kraftvärmeverket, eller KVV som det kallas bland skådare, är beläget i Västerås hamns västra del. Lokalen är ingen naturlig vadarlokal, utan skapades 1979 då man vräkte ut stora mängder lera och sten och därmed skapade en udde med grunda lerstränder ut i Mälaren. Lokalen har skiftat i utseende under dessa år p g a ytterligare utfyllnader och varierande vattenstånd, därmed har vissa år varit bättre och vissa sämre vad gäller möjligheterna att se rastande vadare. För oss västeråsare har lokalen varit ett "guldställe", där vi fått chansen att på nära håll studera arter som annars sällan ses hos oss, då det är skvalt med lämpliga rastlokaler för vadare i våra trakter.